Over foto’s gesproken

Deel 2

Interpreteren en Waarderen

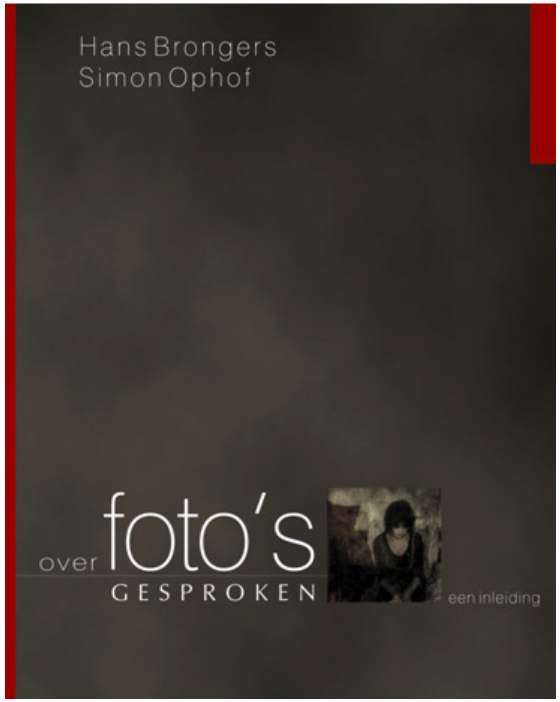

Diana Bokje

vanavond

- Interpreteren
- Waarderen
- Oefenen

Methode: Vier pijlers

- Beschrijven => Wat?
- Analyseren => Hoe?
- Interpreteren => Waarom?
- Waarderen => Wat vind ik ervan?

Interpreteren

- Waar gaat de foto over?
- Waarom staat het onderwerp zo in beeld?
- Wat zeggen de beeldelementen?
- Inhoud, thema, boodschap, bedoeling
- Relatie andere fotografen/stromingen/wereld
- **Subjectief**

Interpreteren

- Interpreteren is het geven van een betekenisvolle relatie tussen alle aspecten van de foto.
- Interpretatie is subjectief, maar moet wel recht doen aan alle aspecten van de foto.
- Beelden hebben een communicatieve of expressieve bedoeling: “Ze gaan ergens over”.

Interpretatie

Drie invalshoeken van interpretatie

- Inhoud van de foto.
- Invalshoek, boodschap en bedoeling.
- Welke betekenis kun je aan de foto geven.

Interpreteren
Inhoud

- Het **onderwerp** is hetgeen op de foto staat.
- Het **genre** is een groep van foto's die min of meer over het zelfde gaan, zoals: landschap, natuur, portret naakt , documentair, stilleven, architectuur, macro, etc.
- Het **thema** geeft aan waar de foto over gaat.

Oefening

Wat is het onderwerp?

In welk genre zit deze foto?

Wat zou het thema kunnen zijn?

Daniel Koning

Interpreteren
Boodschap en bedoelingen

- De fotograaf wil informeren
  - vakantiefoto, gebouw, documentaire serie
- De fotograaf wil uiten
  - Plezier in fotograferen, expressie, esthetiek
- De fotograaf wil een kwaliteitsfoto
  - vakmanschap, technische perfectie
- De fotograaf wil iets gedaan krijgen
  - overtuigen, bewijs, reclame
- De fotograaf wil aandacht trekken
  - mode, een foto moet knallen
- De fotograaf wil iets verduidelijken
  (politieke) boodschap, maatschappij kritisch

Interpreteren
Verhaal en symboliek

- Verhaal heeft directe relatie met de bestaande wereld.
- Mensen zoeken een herkenbare visuele werkelijkheid in de foto.
- Symboliek is heel krachtig als de symboolwaarde van de foto en de kijker gelijk zijn.

Jan Hordijk

Symboliek

Interpreteren
context

- De **context** geeft betekenis aan het beeld.
- Omgevingsfactoren die van invloed zijn op de manier waarop we naar een foto kijken.
- Andere foto’s
- Tekst
- Locatie
- Context in de foto

Verhaal achter de foto

Context in de foto

Miriam Boerefijn

4,3 miljoen dollar

Andreas Gursky

Interpreteren

Betekenis

- Connotatie
  - Bespreker leest een foto vanuit eigen ervaring en kennis, gevoeligheden en fotografische referentiekader.

Oefening

Welke reacties roept deze foto bij je op?

- ☐ Bewondering
- ☐ Afkeer
- ☐ Irritatie
- ☐ Medelijden
- ☐ Angst
- ☐ Interesse
- ☐ Herkenning
- ☐ Bevreemding
- ☐ Vertedering
- ☐ Onbegrip
- ☐ Iets anders

En Waarom?

Annie van Gemert

Erwin Olaf

Interpreteren
Betekenis

- Studium en punctum
  - Roland Barthes onderscheidt het studium en punctum.
  - Studium rationele benadering van de foto’s bijvoorbeeld uit culturele of politieke invalshoek
  - Een Punctum is een aanwijsbaar detail in een foto dat de beschouwer emotioneel raakt.

Oefening

Wat is het punctum in deze foto?

Waarom raakt dit jou?

Annie van Gemert

Erwin Olaf

Interpreteren
Functie van beeldelementen

- Analyse van beeldelementen laat zien welke keuze de fotograaf heeft gemaakt t.b.v.
  - de beeldopbouw
  - de compositie
  - het camerastandpunt
  - de sfeer
  - esthetiek
  - drama
  - neutrale weergave, etc.

Oefening

Welke rol spelen de beeldelementen in het verhaal dat de fotograaf wil vertellen?

Annie van Gemert

Erwin Olaf

Waarderen

Wat vind JIJ ervan?

- Sterke en zwakke punten
- Zeggingskracht
- Verbeeldingskracht
- Kwaliteit
- Ondersteunt de beeldopbouw de bedoeling van de maker?
- Is deze foto beter dan die andere?
- Voldoet hij wel/niet aan de opdracht?
- Is deze foto van historisch belang?
- Had het beter/sterker gekund?
- **Positief** en **stimulerend**

Doel

- Leiden van een fotobespreking
- Scherper inzicht krijgen in foto’s
- Loslaten eigen voorkeuren
- Fotografen op een positieve manier stimuleren

Amateurfotograaf

- Een amateurfotograaf fotografeert voor zijn plezier.
- Hij fotografeert wat hem bevalt en interesseert.
- Is niet aan regels gebonden.

Waarderen

Stimulerend motiverend

- Niet ontmoedigen of demotiveren
- Met feedback geven zeg je iets over de foto en niets persoonlijks over de maker.
- Feedback geven moet aanvoelen als het krijgen van een cadeautje: je moet er iets aan hebben!

Waarderen

Vier invalshoeken voor waardeoordelen

- Fotografie als realisme
  De foto is een neutrale weergave van de werkelijkheid.
- Fotografie als expressionisme
  De fotograaf wil zich uitdrukken. De foto is een weergave van het gevoel van de fotograaf.
- Fotografie als instrumentalisme
  De fotograaf wil een boodschap overbrengen.
- Fotografie als formalisme
  De inhoud van de foto is niet belangrijk, het gaat om de vorm en esthetiek.

Oefening

Wat volgens jou het doel van de fotograaf?

Annie van Gemert

Erwin Olaf

Martin Parr

Hilma van Gilderen

Literatuur

- Over foto’s gesproken, Hans Brongers en Simon Ophof
- Compositie en vormgeving in digitale fotografie, Michael Freeman
- Handboek kadreren, Theo Coolsma
- Door het oog van de lens, Gerry Badger
- Beeldspraak, Ton Hendriks

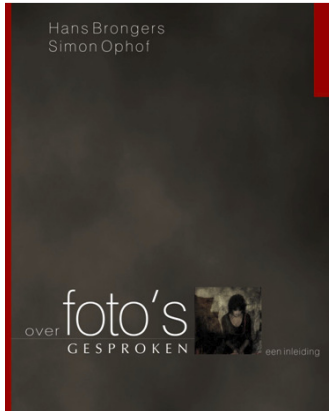

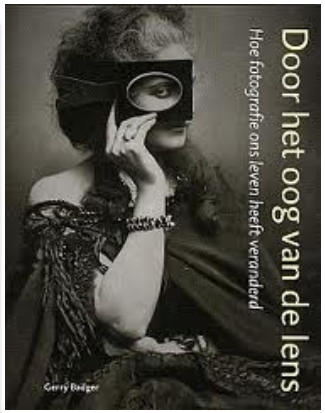

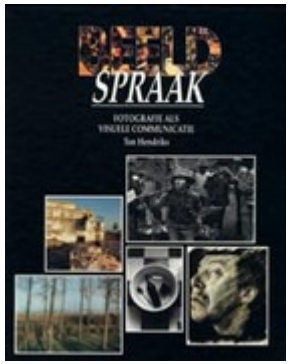

Woorden te kort?

1000 woorden, Tom Meerman-Triton
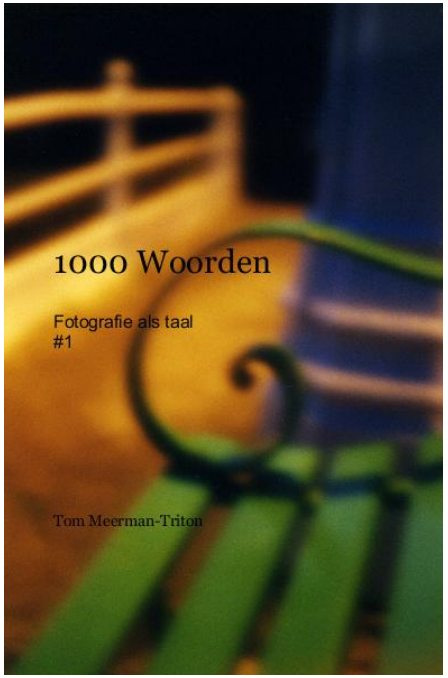
lieflijk grillig typisch gezaghebbend alternatief inspirerend vertederend briljant tintelend fundamenteel tergend diepzinnig vaag gedateerd abrupt zuiver psychologisch elementair algemeen plezierig finaal fijn ethisch Bourgondisch flatterend authentiek belangwekkend fout spookachtig origineel symbolisch afschuwelijk associatief fantastisch bewerkt statig optimistisch frustrerend arbeidsintensief complex gek retrospectief revolutionair onweerstaanbaar hypnotiserend